

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kultuurikorralduse õppekava

Marianne Lillemägi

TALLINNA LINNATEATRI, VENE TEATRI JA KULTUURIKESKUS LINDAKIVI

KOOSTÖÖPROJEKT “TEISEST SILMAPILGUST”

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Piret Aus, MA

Kaitsmisele lubatud.....

Viljandi 2016

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1.ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIDEST	5
1.1.Kultuurikeskus Lindakivi	5
1.2.Tallinna Linnateater	8
1.3.Vene Teater	10
2.KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS	12
2.1.Projekti “Teisest silmapilgust” kirjeldus ja eesmärk ning seotus valdkondlike arengukavadega	12
2.2.Meeskond	14
2.3.Tegevusplaan	15
2.4.Turundus- ja kommunikatsioonitegevused	17
2.5.Piletimüük ja külastatavus	18
2.6.Eelarve	20
2.7.Sotsiaalmajandusliku mõju analüüs	22
3.ENESEREFLEKSIOON	24
KOKKUVÕTE	27
KASUTATUD ALLIKAD	29
LISAD	31
Lisa 1 Meediakajastused	31
Lisa 2 “Kosmos” turundus- ja kommunikatsiooniplaan	33
Lisa 3 “Kosmos” plakat	34
SUMMARY	35

SISSEJUHATUS

Minu loov-praktiliseks lõputööks on Tallinna Linnateatri, Vene Teatri ja Kultuurikeskus Lindakivi koostööprojekt “Teisest silmapilgust”. Vastutasin projekti käigus välja toodud lavastuse teise osa, mis kannab pealkirja “Kosmos” ja mida mängiti Kultuurikeskuses Lindakivi, korraldusliku poole eest.

“Teisest silmapilgust” on kolme kultuuriasutuse koostööprojekt. Korraldusprotsess algas juba kahe aasta eest, mil idee algatajatel ja lavastajatel Mari-Liis Lillil ja Paavo Piigil tekkis idee luua lavastus, mis räägib kahes erinevas keeleruumis elavatest inimestest – eestlastest ja venelastest. Kogu projekti ja selle käigus valminud lavastuse eesmärk on vene ja eesti elanikkonda ühendada, tutvuda vastastikku teise kultuuri ja rahvuse rõõmude ja muredega, mis muidu igapäevaaskeldustes märkamata jäävad.

Lavastuse eraldiseisev vaatus „Kosmos”, mida mängiti paralleelselt kahes keeles Kultuurikeskuses Lindakivi, on „Teisest silmapilgust” mõtteline teine osa, kuid täiesti vaadatav ka iseseisva tervikuna. “Teisest silmapilgust” on nii kogu projekti ühisnimetus kui ka projekti käigus valminud lavastuse esimese osa pealkiri.

Otsustasin korraldusmeeskonnas kaasa lüüa, kuna tundsin, et projektis osalemine annab mulle võimaluse rakendada Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias õpitud teoreetilisi teadmisi mitmetel võimalikel suundadel. Minu jaoks kõige põnevam ja samas ka kõige suurem väljakutse oli töötada ja lavastust kommunikeerida väljapoole paralleelselt kahes erinevas keeles.

Käesolev töö jaguneb kolmeks peatükiks. Esimeses osas tutvustan kolme kultuuriorganisatsiooni, kelle koostöös projekt sündis ja ellu viidi: Kultuurikeskust Lindakivi, Tallinna Linnateatrit ja Vene Teatrit. Teises peatükis kirjeldan tegevuste

planeerimist ja korraldusprotsessi. Samuti analüüsin, milline on projekti eesmärkide seotus valdkondlike arengukavade ja dokumentidega. Kolmandas osas annan ülevaate sellest, kuidas projekt minu arvates tervikuna õnnestus, analüüsin iseennast ja oma tööd projektijuhina.

1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIDEST

Teatri- ja integratsiooniprojekt “Teisest silmapilgust” teostus kolme kultuuriorganisatsiooni koostöös. Käesolevas peatükis tutvustan neid kõiki: Kultuurikeskust Lindakivi, Tallinna Linnateatrit ja Vene Teatrit. Paraku ei olnud mul korraldustöö käigus võimalik organisatsioonide sisekeskkonda tundma õppida, kuna üheski organisatsioonis ma konkreetset ei töötanud ja korraldusperiood oli minu jaoks üsna lühike – kestis veebruarist aprillini. Ent kuna igal organisatsioonil oli projekti õnnestumiseks märkimisväärne roll, tutvustan allpool põgusalt kõiki kolme. Kultuurikeskus Lindakivi nimel oli mul õigus teha reklaami-, sponsorlus- ja autorilepinguid. Seepärast keskendun organisatsioonianalüüsis just Kultuurikeskus Lindakivile. Minu leping projektimeeskonnaga oli suusõnaline ning põhines vastastikkusel usaldusel ja kokkuleppel.

1.1. Kultuurikeskus Lindakivi

Kultuurikeskus Lindakivi on Lasnamäe Linnaosa Valitsuse allüksus, mis tähendab, et tegemist on Tallinna linna munitsipaalasutusega. Organisatsiooni juhtimist ja tegevust kontrollib linnaosa valitsus. Oma tegevuses juhitudakse riigi ja Tallinna õigusaktidest, linnaosa vanema haldusaktidest ning kehtivast põhimäärusest. (Kultuurikeskus Lindakivi põhimäärus 2013)

Organisatsioon on kindla inimrühma terviklikult korraldatud ühendus, mis püüab saavutada ühist eesmärki. Organisatsioonil on vähemalt 4 põhiosa: ülesanded, inimesed, siseehitus ja varad. (Üksvärv 2004, lk 15)

Kultuurikeskus Lindakivi põhiülesanneteks on (Kultuurikeskus Lindakivi põhimäärus 2013):

- korraldada kontserte, festivale, konverentse, näitusi, meelelahutusüritusi;
- arendada elanike huvi-, klubi- ja seltsitegevust, korraldada ja arendada huviringiteenuseid;
- teha koostööd seltside, ühenduste ja muude organisatsioonidega nii Eestis kui välismaal.

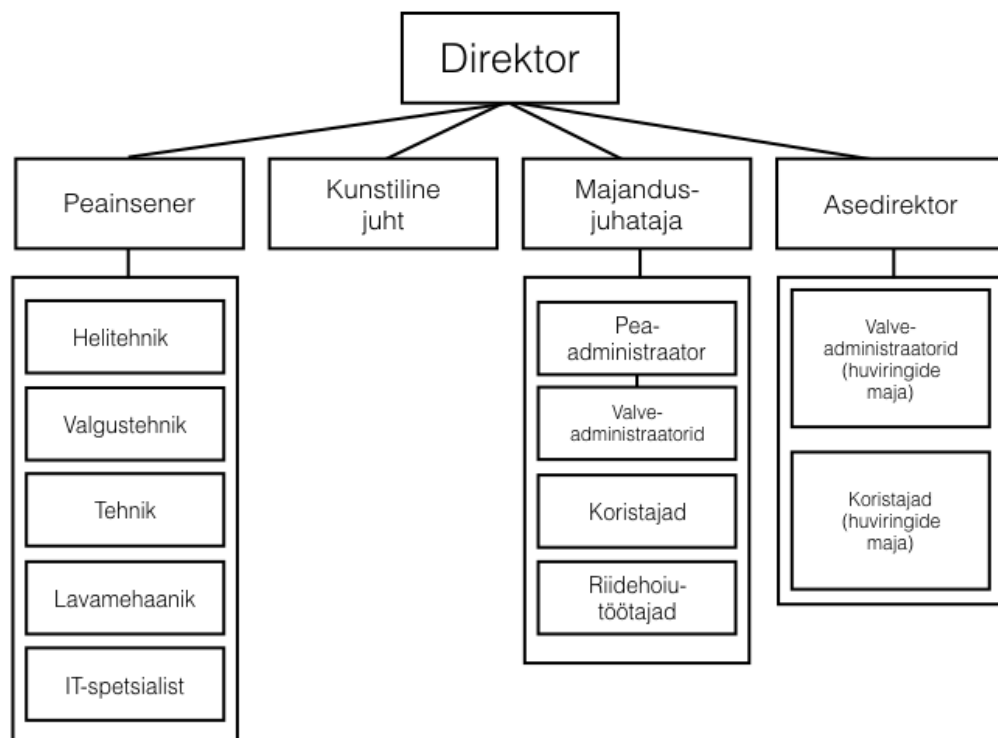
Kultuurikeskus Lindakivi loodi 1994. aastal endise Kino Lindakivi asemele. Esimeses Lasnamäe kultuurikeskuses tegutsesid nii eesti- kui venekeelne draamastuudio, tantsurühm, segakoor, maleklubi, pereklubi, naisteklubi, arvutiklass ja pühapäevakool. Tänapäevaks on Kultuurikeskus Lindakivi üks paremini sisustatud ja kaasaegsemaid kultuurikeskusi Tallinnas: huviringide maja on alaliselt tegutsevatele kollektiividele seltsitegevuseks ja põhimaja kontsert-, tantsu- ja näitusetegevuseks. Lasnamägi on Tallinna suurima elanike arvuga linnaosa. Ent nii suure linnaosa jaoks on 256-kohaline saal liialt väike ja ei võimalda korraldada suuri kontserte ning suuremate festivalide korral ei ole võimalik osalejatele anda piisavalt garderoobe. (Kultuurikeskus Lindakivi kodulehekülg 2016)

Kultuurikeskuses toimuvate ürituste ja nendel osalenud inimeste arv on aasta-aastalt kasvanud. 2015. aastal toimus keskuse ruumides 817 erinevat üritust, kus osales 101 780 inimest. Lisaks korraldati keskuse ruumides 13 näitust. Kultuurikeskus Lindakivi harrastuskollektiivid andsid 2015. aastal väljaspool Eestit 175 erinevat kontserti ja etendust. Külastati kultuurisündmusi Venemaal, Ukrainas, Bulgaarias, Valgevenes, Soomes ja mujal maailmas. (Kultuurikeskus Lindakivi tegevusaruanne 2015) 2016. aastal tegutseb kultuurikeskuses ligi sada harrastusringi ja mittetulundusühingut.

Organisatsiooni keskkond jaguneb sise- ja väliskeskkonnaks. Organisatsiooni sisekeskkonna moodustavad inimesed, organisatsiooni kultuur ja juhtimine. Väliskeskkonda võib määratleda kui väljaspool organisatsiooni seda mõjutavate tegurite kogumit. (Alas 2001, lk 32) Lisaks poliitilistele ja majanduslikele teguritele on üheks

väliskeskkonna mõjuriks organisatsiooni asukoht ja seda külastavad piirkonna inimesed – kohalik elanikkond. Kultuurikeskus Lindakivi asub Lasnamäel, piirkonnas, kus mitte-eestlastest elanikkond on ülekaalus. Rahvuslik koosseis on Lasnamäel mitmekesine: 2014. aasta seisuga elab linnaosas kõige rohkem venelasi (60,2%). Vaid veidi üle veerandi (27,2%) on eestlased. Lisaks elab piirkonnas ukrainlasi (5,5%) ja valgevenelasi (3%). (Lasnamäe linnaosa arengukava 2015–2020)

Ian Brooksi järgi (2006, lk 201) on struktuur viis, kuidas organisatsioon on jaotunud töörühmadeks ning kuidas on korraldatud aruandlus ja võimusuhted, mis seovad organisatsiooni kuuluvaid üksikisikuid ja rühmi. Kultuurikeskuses Lindakivi töötab 20 inimest (vt joonis 1). Kultuurikeskust juhib direktor, kelle kinnitab ja vabastab ametist linnavalitsus linnapea ettepanekul. Peainsenerile allub kogu lavatehniline meeskond. Kunstilisi otsuseid võtab vastu kultuurikeskuse kunstiline juht. Majandusala juhatajale allub kogu põhimaja teenindav personal ning koristajad. Asedirektorile alluvad huviringide maja administraatorid ja koristajad.

Joonis 1. Kultuurikeskus Lindakivi struktuur (Allikas: autori illustratsioon)

Kultuurikeskus Lindakivi tegutseb talle kinnitatud eelarve piires. Selle koostamise ja esitamise linnaosa valitsusele tagab kultuurikeskuse direktor. Eelarve kinnitab linnaosa vanem. 2015. aastal oli linna toetus kultuurikeskusele 219 634 eurot. Lisaks põhitegevusele eraldati kultuurikeskusele toetust huvitegevuse maja tuleohutusnõuete täitmiseks, uute nõuetele vastavate raadiomikrofonide ostuks ning huvikeskuse majas tegutsevale Vene Noorsooteatrile uute teatritoolide ostuks. Linna toetus kultuurikeskusele oli 65% kogutulust. Omatulu teeniti 2015. aastal 118 667 eurot. (Kultuurikeskus Lindakivi tegevusaruanne 2015)

Organisatsiooni missioon vastab küsimusele, miks organisatsioon on olemas, mis on tema eksisteerimise peapõhjus. Otsitakse vastust küsimustele: kelle ja milliseid vajadusi rahuldatakse ja kuidas. (Alas 2005, lk 33) Kultuurikeskus Lindakivi missioon on säilitada, arendada ja tutvustada Lasnamäel eesti ja teiste rahvuskultuuride saavutusi, traditsioone, luua võimalusi inimeste vabaks eneseväljenduseks ning loominguliseks tegevuseks (Kultuurikeskus Lindakivi tegevusaruanne 2015). Projekti üldeesmärk, milleks on Tallinna eesti ja vene kogukonna ühendamine ja teineteisele lähemale toomine – lõimumise soodustamine, on kooskõlas kultuurikeskuse missiooniga. Kultuurikeskus Lindakivi pole sõnastanud oma visiooni.

1.2.Tallinna Linnateater

Tallinna Linnateater on Tallinna linna munitsipaaletendusasutus, mida haldab, juhib ja kontrollib linna ametiasutus – Tallinna Kultuuriväärtuste Amet. Oma tegevuses juhindub teater Tallinna õigusaktidest, põhimäärusest ning Tallinna Kultuuriväärtuste Ameti juhataja käskkirjadest. (Tallinna Linnateatri põhimäärus 2013)

Teatri põhiülesandeks on Eesti teatrikunsti säilitamine, edasiarendamine ja elanike kultuuriliste vajaduste rahuldamine etenduste loomise ja esitamise kaudu ning lavakunsti propageerimine. Selleks annab teater etendusi nii Eestis kui välismaal, korraldab festivale, seminare ja koolitusi, heategevusüritusi ning oksjoneid. (ibid)

Tallinna Linnateater tõi 2015. aastal lavalaudadele 7 uuslavastust. Samal hooajal oli repertuaaris kokku 29 lavastust ning mängiti kokku 431 etendust, mida käis vaatamas 79 645 teatrikülastajat. (Tallinna Linnateatri majandusstatistika aruanne 2015)

Tallinna Linnateater tegutseb Tallinna Kultuuriväärtuste ameti juhataja poolt kinnitatud eelarve piires. 2015. aastal oli teatri suurimaks kuluallikaks tööjõukulu (64% kogukulust), millele järgnesid majanduskulud ehk autorikaitse-, tootmis- ja teeninduskulud (17%) ja muud kulud (11%). Muude kulude alla on liigitatud renoveerimis-, lähetus-, administreerimis-, koolitus- ja lähetuskulud. Kõige väiksema osa moodustas hoonete ja ruumide halduskulu (8%). (ibid)

Kulude katteallikad olid 2015. aastal järgmised (ibid):

- majandustegevuselt laekuvad tulud (piletitulu, ruumide renditulu, kavalehtede müük);
- toetused riigieelarvest (tegevus- ja investeeringutoetus, projektitaotlused, Kultuurkapital);
- toetused kohalike omavalitsuste eelarvetest (tegevus- ja investeeringutoetus, projektitoetused);
- toetused välismaalt (toetused eraisikutelt).

Tallinna Linnateatrit juhib teatri direktor, kes valitakse avaliku konkursi käigus kuni viieks aastaks. Teatri loomingulist tegevust koordineerib pealavastaja, kes korraldab teatri repertuaarivalikut ja koostab repertuaariplaani, korraldab loominguliste töötajate valikut ning tagab loominguliste eesmärkide täitmise. Direktor, pealavastaja ja direktori nimetatud viis loomingulist töötajat moodustavad seitsmeliikmelise loomenõukogu, kes teeb ettepanekuid, annab hinnanguid ja kavandab teatri loomingulisi tegevusi. Teatri koosseisu kuulub: näitetrupp, kunstilis-loominguline osakond, lavastusosakond, turundus- ja publikuteenindusosakond, majandus- ja haldusosakond, administratsioon. (Tallinna Linnateatri põhimäärus 2013)

Tallinna Linnateatri missioon on luua võimalikult kõrgetasemelisi lavastusi, mis annavad vaatajale unustamatu kunstilise elamuse ja panevad nad mõtlema kõigele sellele, mille peale igapäevases kiires elurütmis ei mõtle – elu põhiväärtustele.

Lisaks missioonile on organisatsiooni eesmärkide saavutamiseks oluline sõnastada ka visioon, mis on vaade organisatsiooni tulevikule ehk kontseptsioon sellest, milliseks organisatsiooni tahetakse arendada” (Alas 2005, lk 33). Tallinna Linnateatri visioon on üheskoos teiste teatritega harida oma vaatajat, tagada eesti teatritraditsiooni jätkuvus, säilitada teatrit kui institutsiooni ning hoida elus kõrgkultuuri massimeedia ja virtuaalse maailma pealetungi all.

1.3. Vene Teater

Vene Teater on Eesti ainus kutseline venekeelne teater. Teater töötab alates 2004. aastast sihtasutusena. Sihtasutus Vene Teater on kasumit mittetaotlev, etendusi andev ja vene teatritraditsiooni- ja kultuuri arenguks Eesti Vabariigis võimalusi loov eraõiguslik juriidiline isik, mis on loodud vara valitsemiseks ja kasutamiseks põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks (Sihtasutus Vene Teater põhikiri 2015).

Teatri kõrgeimaks juhtimisorganiks on viieliikmeline nõukogu, kelle määrab sihtasutuse asutaja – Kultuuriministeerium. Teatri igapäevast tööd koordineerib nõukogu valitud üheliikmeline juhatus. Nõukogu roll on teostada järelvalvet juhatuse tegevuse üle. Vene Teatri loominguline juht ehk teatri kunstiline juht valitakse avaliku konkursi käigus kuni viieks aastaks. Loominguline juht korraldab repertuaarivalikut ning koostab repertuaariplaani. Lisaks on Vene Teatril ka loomenõukogu, kes määratakse juhatuse ettepanekul nõukogu poolt igaks hooajaks eraldi. (ibid) Osakondasid juhivad osakonnajuhid: lavastusala juhataja, peadministraator, trupijuht, reklaami- ja müügiosakonna juhataja, haldusjuht, pearaamatupidaja, personaliosakonna juhataja.

Sihtasutus Vene Teatril on iseseisev eelarve. 2014. aastal olid Vene Teatri tulud kokku 2 142 971 eurot, millest 83% oli avaliku sektori toetus (toetused riigieelarvest kui ka

kohalikult omavalitsuselt). Piletitulu moodustas kogutulust 13% ning toetused muudelt organisatsioonidelt ja eraisikutelt 4%.

Teater toob aastas välja keskmiselt üheksa uuslavastust, teatrikülastuste arv on keskmiselt 41 000 inimest aastas. 2014. aastal anti 260 etendust, mida külastas 38 474 inimest. (Eesti Teatri Agentuuri koduleht 2016)

Vene Teatri missioon on olla kõrgetasemelise venekeelse teatritraditsiooni hoidja ja arendaja Eestis (Sihtasutus Vene Teater arengukava aastateks 2017–2020).

Vene Teatri visioon on olla tunnustatud etendusasutus, kuhu leiavad tee nii vene- kui ka eestikeelne teatrivaataja. Vene Teater on oma kunstiliselt kõrgetasemeliste lavastuste, huvitavate teatricalaste projektide ja arendustööga oluline suunanäitaja ning kvaliteedi kandja, olles tuntud ja tunnustatud lisaks Eestile ka Venemaal ja mujal maailmas (ibid). Projekt “Teisest silmapilgust” toetab Vene Teatri visiooni, kuna valminud lavastus tõi Vene Teatrisse ka eestikeelse publiku ja tutvustas neile vene näitlejaid.

2. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS

2.1. Projekti “Teisest silmapilgust” kirjeldus ja eesmärk ning seotus valdkondlike arengukavadega

“Teisest silmapilgust” on Tallinna Linnateatri, Vene Teatri ja Kultuurikeskus Lindakivi integratsiooniteemaline koostööprojekt. Projekti käigus valmis kakskeelne lavastus, mille eesmärk on eesti ja vene kogukond kokku tuua ja ühiste asjade üle mõtlema panna. Etendus algas dokumentaalses vormis korraga Tallinna Linnateatrist (eesti keeles) ja Vene Teatrist (vene keeles) ning lõppes Kultuurikeskuses Lindakivi, kus mängiti lavastuse teist poolt alapealkirjaga “Kosmos”. “Teisest silmapilgust” esietendus 27. aprillil 2016. Kokku anti 11 etendust.

Lavastuse eri osad olid küll seotud ja moodustasid ühtse loo, ent lavastuse teine osa ehk eraldiseisev vaatus “Kosmos” oli vaadatav ka iseseisva tervikuna. Tallinna Linnateater ja Vene Teater tutvustasid lavastust oma mängukavas “Teisest silmapilgust” nime all. Need, kes ostsid pileti teatrite mängukavas pakutud lavastusele, said osa nii esimesest kui teisest vaatusest. Esimene osa polnud tavapärane etendus teatrisaalis, vaid reaalne bussisõit kesklinnast Lasnamäele, Kultuurikeskusesse Lindakivi. Sõit oli rännak läbi näitlejate isiklike kogemuste ja mälestuste. Jutud olid erinevad, ent teema üks: eestlaseks ja venelaseks olemine, selle ilu ja valu. Need, kes ostsid pileti Tallinna Linnateatri etendusele, sõitsid bussis koos Vene Teatri näitlejatega ja vastupidi. Umbes 80 inimest Tallinna Linnateatrist ja 80 inimest Vene Teatrist kohtusid igal etenduse päeval Kultuurikeskuses Lindakivi. Neile liitus veel kohalik publik, kes oli ostnud pileti lavastusele “Kosmos”, mis tegelikult oli “Teisest silmapilgust” teine, eraldiseisev osa. Nii said teiseks vaatuseks ühes saalis kokku vene publik Vene Teatrist, eesti publik Tallinna Linnateatrist ja segapublik Kultuurikeskusest Lindakivi.

2011. aasta rahvaloenduse järgi määratles 68,75% Eesti elanikest end rahvuselt eestlasena ja 24,82% venelasena. Seejuures on Tallinnas eesti emakeelega veidi üle 50% ja vene emakeelega ligi 40% elanikest. Numbrid ei väljenda, et praktiliselt on võimalik terve oma elu Eestis ära elada teise rahvuse esindajaga dialoogi astumata. Lisaks oma kultuurilisele ruumile on siin elavatel venelastel oma eraldi meediaruum, sotsiaalvõrgustikud ja ka oma baarid, kohvikud ja kontserdid, kus käiakse. Kuidas seda muuta? Kuidas tuua kaks paralleelühiskonda teineteisele lähemale? (“Teisest silmapilgust” kavaleht 2016) Need küsimused olid lähtepunktiks projekti algatajetele Mari-Liis Lillele ja Paavo Piigile, kui nad 2014. aastal tulid ideele luua lavastus, mis toob eesti ja vene kogukonnad teineteisele lähemale. Korraldusprotsessi käigus õppisid Tallinna Linnateatri näitlejad ligi kahe aasta jooksul vene keelt ja Vene Teatri näitlejad eesti keelt.

Projekt “Teisest silmapilgust” toetab riiklikes arengudokumentides välja toodud põhimõtete ja eesmärkide elluviimist. “Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020” on seadnud sihi: “Riikliku kultuuripoliitika eesmärk on Eestis elavate rahvusvähemuste Eesti ühiskonda ja kultuuriruumi lõimumise toetamine, soodustades samal ajal igakülgset rahvusvähemuste kultuurilise identiteedi teadvustamist ja edendamist”. Venelased on meie ühiskonnas suurim rahvusvähemus, moodustades lausa veerandi kogu elanikkonnast. Projekt “Teisest silmapilgust” tõi kokku eestlased ja venelased ja lõi aluse, et need ühiskonnagrupid saaksid lõimuda, samas andis mõlemale rahvusele ka vabaduse säilitada oma nägu ja eripära. Seda nii projektimeeskonna sees kui ka lavastust vaatama tulnud publikus. Projekti eesmärk ja tulemused toetavad igati kultuuridevahelise dialoogi edendamist.

Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukava 2017–2020 on toonud välja: “Selleks et Eesti ühiskond oleks lõimunud ja et erineva keele- ja kultuuriruumiga inimesed osaleksid aktiivselt ühiskonnaelus, oleks vaja toetada aktiivset ühiskondlikku osalust, igapäevaste kontaktide ja suhtluse teket ühiskonnas ning ühise kommunikatsiooniruumi tugevnemist toetavaid tegevusi, mis arvestavad regionaalseid eripärasid piirkondades, kus elab palju suhtluskeelena peamiselt vene keelt kasutavaid inimesi”. Lavastust käis kokku vaatamas umbes 2240 inimest, kellest hinnanguliselt 40% olid venelased ja 60% eestlased. See ei avalda küll otsest mõju lõimumisele, ent kui iga lavastust näinud inimene mõtleb eestlaste-

venelaste suhetele ja koos eksisteerimisele natukene teise nurga alt, on see juba samm lähemale ühisele kommunikatsiooniruumile. Ka projektimeeskonnas sees tihenesid kontaktid eestlaste ja venelaste vahel.

Ühiskonna sidusust pärsib suletud kogukondade kujunemine, kelle vahel ei toimu infovahetust, puuduvad kontaktid ning kelle liikmed ei osale ühiskondlikus elus. Seetõttu tuleb lõimumispoliitika rakendamisel Eestis pöörata erilist tähelepanu regionaalsel tasandil Ida-Virumaale ning Harjumaa piirkondadele, kus on palju peamise suhtluskeelena vene keelt kasutavaid elanikke. (Lõimuv Eesti 2020) Projekti üheks sihtgrupiks oli Harjumaa, täpsemalt Lasnamäe kohalik elanik, kellest üle poole on vene emakeelega inimesed. Kakskeelse publiku kohalolek ei tähenda küll otsest mõju lõimumisele, ent kui iga lavastust vaatama tulnud inimene eestlaste ja venelaste vahelistele suhetele edaspidi mõtleb, on see juba samm lähemale kokkuhoidvamale ühiskonnale.

2.2.Meeskond

Iga organisatsiooni suurim vara, väärtus ja jõud moodustub temasse kuuluvates inimestes. Nemad teevad organisatsiooni ning valivad vahendid ja viisid, kuidas kavandatu korda saata. (Üksvärv 2004, lk 22) “Teisest silmapilgust” projektimeeskonnas oli kokku üle 100 inimese, kellest pooled olid eestlased ja pooled venelased.

Mina liitusin meeskonnaga 2016. aasta veebruaris. Sel hetkel puudus konkreetne inimene, kes oleks vastutanud lavastuse teise osa “Kosmos” korralduslike küsimuste eest. Enamus meeskonnaliikmetest olid selleks ajaks juba olemas ja täitsid oma ülesandeid. Lavastuse dekoratsioonide, kostüümide, heli, valguse, rekvisiitide ja kogu lavastusliku poole eest vastutasid Tallinna Linnateatri ja Vene Teatri koosseisulised töötajad. Kultuurikeskuses Lindakivi esindaja oli kultuurikeskuse direktor Marko Lõhmus. Temaga puutusin projekti vältel kõige rohkem kokku, kuna tegin kõik lepingud ja toimetused Kultuurikeskus Lindakivi nime alt. Olin üks vähestest, kes kutsuti meeskonda väljastpoolt korraldavaid organisatsioone. Minu ülesanne oli “Kosmose” meeskonda kaasata veel publikuteenindajad. Kultuurikeskuses töötasid küll koosseisulised administraatorid ja riidehoiu töötajaid, ent nende ülesannete hulka ei kuulunud õhtune publikuteenindaja roll.

Kõik, mis puudutas lavastuse teise osa korralduslikku poolt, oli minu vastutusala. Mulle anti tegutsemiseks üsna vabad käed, sest taoline projekt oli esmakordne ja polnud kindlaid reegleid, kuidas miski peaks olema korraldatud. Kuna “Kosmos” oli eraldiseisev lavastuse esimesest osast, ei puutunud ma teiste meeskonnaliikmete toimetustega palju kokku. Minu igapäevane töö oli üsna eraldiseisev. Projektimeeskonna juhtidega kohtusin korra või kaks nädalas, et arutada tekkinud küsimusi ja lahendada probleeme.

Kokku aitas projekti õnnestumisele kaasa ligikaudu 100 inimest Tallinna Linnateatrist, Vene Teatrist ja Kultuurikeskusest Lindakivi. Lisaks kuulus truppi 8 näitlejat, pooled neist rääkisid emakeelena eesti keelt, teised vene keelt.

2.3. Tegevusplaan

Kuna projektimeeskond oli suur ja teiste meeskonnaliikmete ülesannetest mul üksikasjalikku ülevaadet ei ole, kirjeldan käesolevas töös vaid neid, millega mina tegelesin või mille eest konkreetselt vastutasin. Tabelis 1 toon kokkuvõtlikult välja minu ülesanded projekti käigus valminud lavastuse ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Mahukaim neist kõigist oli lavastuse teise vaatuse kogu turundus- ja kommunikatsiooniplaani koostamine ja rakendamine ning “Kosmos” visuaalse näo loomine – neid tegevusi kirjeldan lähemalt peatükis turundus- ja kommunikatsioonitegevused.

Tabel 1. Minu ülesanded sündmuse ettevalmistamisel ja läbiviimisel

ÜLESANDED
Lavastuse teise osa "Kosmos" visuaalse näo loomine
Lavastuse "Kosmos" kogu turundus- ja kommunikatsioonitegevuste plaani välja töötamine ja ellu viimine
Koostööpartnerite ja sponsorite leidmine ja nendega suhtlemine
Autorilepingute sõlmimine
Publikuteenindajate leidmine ja nende koolitamine
Suhtlemine Tallinna Linnateatri ja Vene Teatriga (koosolekutel ja proovides osalemine)
Suhtlemine Lasnamäe Linnaosa Valitsusega
Kavalehtede ja piletite müügilepanek, müük, aruandlus
Sündmuse läbiviimine 27. aprillil–20. mail Kultuurikeskuses Lindakivi

Minu ülesanded projektijuhina varieerusid seinast sein. Täiesti esimest korda puutusin kokku tegevustega, mis puudutas publikuteenindajate tööle võtmist, nende intervjuerimist ja väljaõpet. Esmakordne oli minu jaoks ka astuda ise klienditeenindaja rolli.

Kõik algselt planeeritud tegevused viisin edukalt ellu. Projekti käigus ilmnes, et on vaja teha lisapingutusi-, ja tegevusi, et eesmärk saaks täidetud. Näiteks ei plaaninud ma algselt taotleda sponsorlust, ent selleks, et projekt täielikult õnnestuks, otsustasin lisatoetust küsida reklaamifirmalt JCDecaux ja Lasnamäe Linnaosa Valitsuselt. Mõlemad nimetatud toetasid teatriprojekti oma reklaampindade kasutusele andmisega.

2.4. Turundus- ja kommunikatsioonitegevused

Kõige keerulisem, ent samas ka kõige põnevam osa oli minu jaoks kogu projekti puudutav turundus- ja kommunikatsioonitegevus. Lavastuse esimese osa turundamise eest hoolitsesid ühiselt Tallinna Linnateater ja Vene Teater. Nema reklaamisid lavastust kui kahe teatri ühisprojekti. See, et esimene pool on kuidagi seotud lavastuse teise poolega, mis kandis pealkirja “Kosmos” ja mida mängiti Kultuurikeskuses Lindakivi, tuli hoida saladuses, et mitte reeta, et tegu kolme organisatsiooni ühise integratsiooniprojektiga. Üks lavastus, ühed lavastajad ja näitlejad, ent kaks erinevat pealkirja, erinev mängupaik ja teine sihtrühm.

Minu suurimaks väljakutseks oli hoida saladuses, et “Kosmos” on seotud Tallinna Linnateatri ja Vene Teatri poolt reklaamitud lavastusega “Teisest silmapilgust”, teisalt aga tuli mul teist, eraldiseisvat vaatust piisavalt reklaamida, et inimesed oleksid sellest teadlikud ja et saalid oleksid täidetud. Lavastuse eri osi, “Teisest silmapilgust” ja “Kosmos”, tuli kommunikeerida erineva sõnumi ja sisuga ja täiesti erinevas informumis, et teatrikülastajatel oleks üllatusmoment. Samuti seepärast, et iga sihtgrupp satuks just õigele etendusele (vene publik Vene Teatrisse, eesti publik Tallinna Linnateatrisse, segapublik Kultuurikeskusesse Lindakivi). Kommunikatsioonitegevusi planeerides tundsin, et olen kui kits kahe heinakuhja vahel, kuna ühelt poolt oli minu ülesanne teha piisavalt reklaami ja lavastus publikuni viia, et saalid oleksid täidetud, teisalt aga pidin hoidma saladust, et need kaks lavastust on tegelikult üks tervik. Pidin vältima kõiki kanaleid, mida kasutasid Tallinna Linnateater ja Vene Teater. Suuremas osas sain kasutada vaid kohalikku ehk Lasnamäe sisest kommunikatsiooni- ja meediaruumi. Kokkuvõtlik meediakajastuse nimekiri on välja toodud töö lisas (vt lisa 1). Peaaegu kõik Eesti suuremad meediaväljaanded, nii eesti- kui venekeelsed, kajastasid projektiga seonduvat informatsiooni (uudise, uudislõigu või arvustusena). Lisaks räägiti projektist rahvusvahelises venekeelses telekanalis RTV ja kirjutati Venemaa ajalehes Novaja Gazeta.

Minu ülesanne oli kutsuda saali kohalikke Lasnamäe elanikke (kellest suur osa elab venekeelses meediaruumis) ja näidata, et “Kosmos” pole muud kui üks kohaliku kultuurimaja sündmustest. Korraldusportsessi vältel selgus, et tegelikult ainult kohalikest

kanalitest ja publikust ei piisa, et saalid täita. Tuli kasutusele võtta ka üleriigilised kanalid, ent pidin siiski jälgima, et reklaam ei satuks ühel ajal samasse kanalisse Tallinna Linnateatri või Vene Teatriga.

“Kosmose” turundus- ja kommunikatsioonitegevuste planeerimisel olin iseseisev. Keegi selgeid juhtnööre ei andnud, kuidas miski peaks olema korraldatud. Minu ülesanne oli välja mõelda, kuidas ja millise nurga alt kogu lavastust kommunikeerida. Et pilt oleks selgem, koostas in eneseregulatsiooniks Gantti tabeli (vt lisa 2).

Minu üks vastutusrikkamaid ülesandeid oli välja töötada, milline on “Kosmose” visuaalne nägu plakatitel, flaiertel, väli- ja veebireklaamil. Kujunduste lähtepunktiks ja aluseks pidin võtma teadmise, et tegu on kohaliku kultuurimaja sündmusega. Kogu kujundus pidi haakuma kohaliku stilistikaga. Selleks, et asi paistaks tõesem, tegi kõik vajaliku Kultuurikeskus Lindakivi kujundaja. Stiilinäide plakatikujundusena on välja toodud töö lisa 3). Vastavalt keeleseadusele, mis ütleb, et avalikku kohta paigaldatud reklaam peab olema eestikeelne, tuli kõik reklaamid, olenemata sellest, kas nad olid suunatud eesti või vene publikule, teha kakskeelsed. See tekitas ka omajagu segadust, kuna igale poole ei olnud võimalik eesti- ja venekeelset plakatit kõrvuti lisada. Sellisel juhul tuli teha üks plakat, millel on tõlge. See aga tegi kujunduse kirjuks ja tuli oluliselt vähendada plakatil oleva informatsiooni hulka.

2.5.Piletimüük ja külastatavus

“Teisest silmapilgust” piletid olid algusest peale müügil nii teatrites koha peal kui ka Piletilevi müügisüsteemis. See tähendab, et pileteid oli võimalik osta terve müügiperioodi vältel nii internetist kui ka füüsilistest piletimüügipunktidest. Nende piletite müügilepaneku ja aruandlusega tegelesid Tallinna Linnateatri ja Vene Teatri koosseisulised töötajad. Mõlemal teatril oli igale etendusele õigus müüa maksimaalselt 80 piletit ehk kõigil osapooltel 1/3 kogu saalist. Need, kes olid ostnud piletit “Teisest silmapilgust” etendusele, pääsesid sama piletiga vaatama ka “Kosmost”. Teatrid müüsid pileteid, millega sai vaadata lavastuse mõlemat vaatust. Sellest tulenevalt oli ka nende piletit hind kallim. Tallinna Linnateatrist ostes oli ühe täispileti hind 20–22 eurot, Vene Teatrist 14–17 eurot.

Need, kes ostsid pileti Kultuurikeskusest Lindakivi ja tulid vaatama lavastuse teist vaatust “Kosmos”, käisid pileti eest välja 10 eurot.

“Kosmos” piletimüügi ning turundus- ja kommunikatsioonitegevuste planeerimisel lähtusin sellest, et näiliselt oli tegu kohaliku Kultuurikeskus Lindakivi üritusega ja korraldasin tegevusi nii, nagu kohalik elanik on harjunud nägema. Seda selleks, et mitte reeta saladust, et tegelikult on tegu sama projektiga, mida Tallinna Linnateater ja Vene Teater tutvustavad kui lavastust “Teisest silmapilgust”.

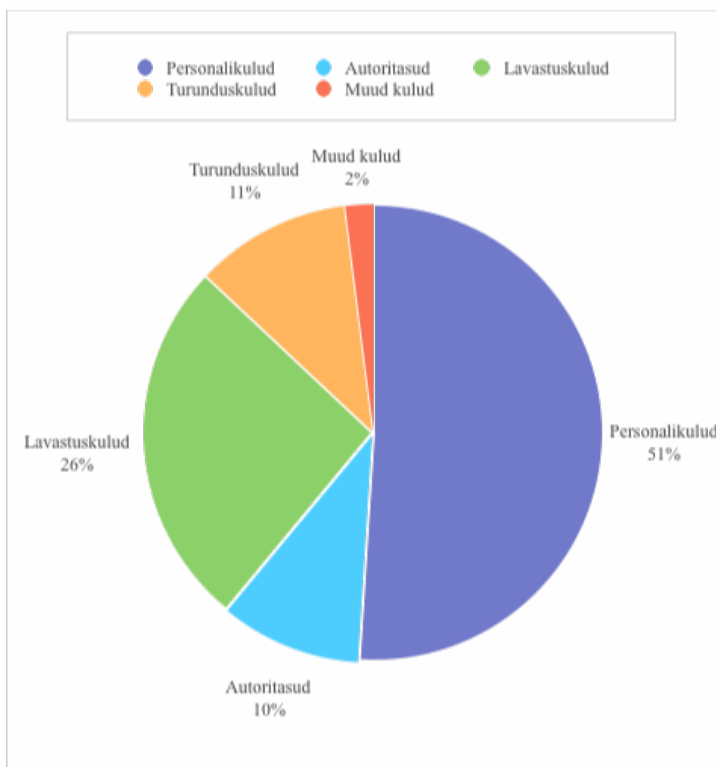
“Tarbija ostukäitumine on kliendi mentaalne, emotsionaalne ja füüsiline tegevus, mida ta teeb tooteid ja teenuseid otsides, ostes, kasutades ja likvideerides, et rahuldada oma soove ja vajadusi” (Kuusik, Aarna, Mehine, Printshal, Sepp, Seppo, Virk 2010, lk 84). Tegevuste planeerimisel lähtusin Lasnamäe elaniku ostukäitumisest. Kohalik inimene on harjunud üritustele pileteid ostma sularaha eest kultuurikeskusest kohapealt. Kuna kohalik publik on harjunud ka tasuta, linnaosavalitsuse poolt pakutud üritustega, siis poole madalam pileti hind kui Tallinna Linnateatris ja Vene Teatris leidis õigustust. Kohalikud Lasnamäe elanikud on harjunud, et kultuurisündmusi külastades ei pea nad seda pikalt ette planeerima. Et ka “Kosmose” puhul oleks inimestel võimalik pilet vahetult enne etendust soetada, panin alati mõned kohad varusse neile, kel etendusele tulles veel piletit ostetud ei olnud.

Kuna see, et “Kosmos” ja “Teisest silmapilgust” on omavahel seotud, pidi olema saladus vaid kuni esietenduseni, muutus pärast esietendust ka piletimüügi loogika. Selleks, et lihtsustada edasist piletimüüki, andsin ka “Kosmose” müügi üle Piletilevile. See vähendas administraatorite, kes müüsid ja kirjutasid kõik piletid käsitsi, igapäevast tööd.

Kokku käis etendust vaatamas umbes 2240 inimest. Neist 1760 vaatas nii lavastuse esimest kui teist poolt ja 480 vaatas vaid lavastuse teist, tervikust eraldiseisvat osa “Kosmos”. Hinnanguliselt oli publikus 2/5 neid, kelle emakeel on vene keel ja 3/5 neid, kelle emakeel on eesti keel.

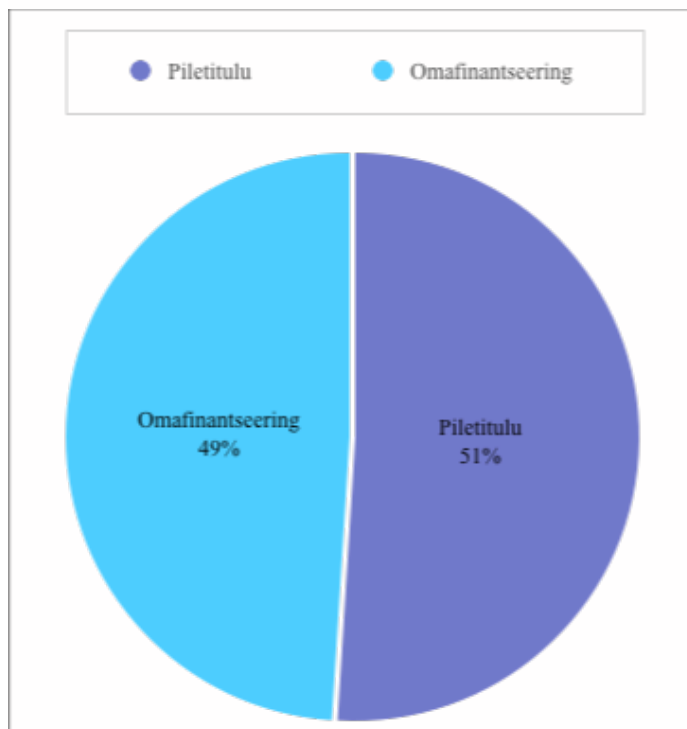
2.6.Eelarve

Ühtegi konkreetset summat ma üldises eelarveplaanis välja ei too, kuna projekti osapooled palusid, et ma eelarvelisi numbreid ei avalikustaks. Projekti kulud saab jaotada tervikuna neljaks osaks (vt joonis 2). Pea poole kõikidest kuludest moodustavad personalikulud, milleks on lavastajate, dramaturgide, näitlejate, valgus- ja helikujundajate, administraatorite, lavameeste, keeleõpetajate, grimeerijate, kostümeerijate ja inspitsientide palgad. Veerandi kogukulust moodustavad lavastuskulud, milleks on kõiksugused teenused ja materjalid, mida lavastuse väljatoomiseks kasutati (näiteks busside rent, mis viis publiku Tallinna Linnateatrist ja Vene Teatrist Kultuurikeskusesse Lindakivi; dekoratsioonid ja rekvisiidid). Mõnevõrra väiksema osa ehk 11% kuludest läks turundus- ja reklaamitegevusele. Selle alla kuulub näiteks kavalehtede, plakatite ja flaierte trükkimine, erinevad reklaamid nii raadios, teles, ajalehtedes, ajakirjades kui ka väli- ja veebireklaam. 10% kuludest läks autoritasudeks Eesti Autorite Ühingule, Eesti Teatri Agentuurile ja autoritele, kelle taieheid ja teoseid lavakujunduses ja kavaraamatus kasutati. Muud ehk liigitamata kulud moodustasid kogukulust 2%.

Joonis 2. Kogu projekti kulud

Projekti “Teisest silmapilgust” tulude jaotumine on välja toodud joonisel 3. Suurimaks tuluallikaks on piletitulu, mis kattis poole kogu projekti kulutustest. Teise osa tuludest moodustavad Tallinna Linnateatri, Vene Teatri ja Kultuurikeskus Lindakivi eelarvelised vahendid ehk omafinantseering. See on osa kõikide organisatsioonide aastaeelarvest (milleks on näiteks avaliku sektori toetused, majandustegevusest tekkivad tulud, toetused eraisikutelt jne). Seda, milline osa organisatsioonide aasta tulueelarvest täpselt selle projekti kulude katteks läks, ei ole teada

Joonis 3. Kogu projekti tulud

Lisaks toetasid projekti teostumist mitmed sponsorid ja koostööpartnerid. Sponsorlusest saadud tulud reaalseid rahavooge ei tekitanud, seepärast pole neid ka eraldi välja toodud tulude jaotustabelis. Sponsorlusest saadud tulud kajastuvad omafinantseeringus.

2.7. Sotsiaalmajandusliku mõju analüüs

Kultuurisündmuste mõju ei ole ainult kultuuriline või meelelahutuslik. Esmasele mõjule järgneb veel hulk järelmõjusid, mis jäävad kestma ka pärast sündmuse toimumist. See, millised mõjud ja kui suures ulatuses esinevad, sõltub sündmuse suurusest ja mastaabist. Lisaks majanduslikule mõjule eristatakse näiteks turismi- ja kaubanduse, keskkonnda, sotsiaal-kultuurilisi, psühholoogilisi ning poliitilis-administratiivseid mõjusid. (Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ja analüüs 2012)

Projekti “Teisest silmapilgust” puhul võib rääkida nii sotsiaal-kultuurilisest kui ka majanduslikust mõjust. Majanduslik mõju koosneb otsesest tulust ehk teatrikülastajate tehtud kulutustest ja eelarvelisest tulust ehk sellest, kui palju eelarvelistest kulutustest jäi projekti toimumispaika (ibid). Majanduslikult mõjutas projekt kindlasti Kultuurikeskus Lindakivi kohvikut, kus iga etenduse ajal käis ligikaudu 50 inimest. See teeb kokku umbes 550 külastajat lisaks tavapärasele. Majandusliku mõjuna saab veel välja tuua mõju kohalikele ettevõtetele, kellelt projekti käigus telliti erinevaid teenuseid ja materjale (näiteks reklaami- ja transporditeenus ning laval kasutatavad rekvisiidid ja ehitusmaterjalid).

Kuna sotsiaal-kultuurilisi mõjusid (näiteks väärtuste ja traditsioonide kujunemine, ühiskonna lõimumine ja sidusus) on keeruline mõõta, on allpool kirjeldatud sotsiaal-kultuurilised mõjud hüpoteetilised.

Kogu projekti üldine eesmärk oli kahe koos elava rahvuse, eestlase ja venelase, üksteisele lähemale toomine – lõimumise soodustamine. Lõimumine on mitmepoolne sotsiaalse sidususe tekke protsess ühiskonnas eri keelelis-kultuurilise taustaga inimeste vahel (Lõimuv Eesti 2020). Lavastust “Teisest silmapilgust” käis vaatamas ligikaudu 2600 inimest, kellest hinnanguliselt 2/5 olid venelased ja 3/5 eestlased. Lisaks oli projektimeeskonnas üle 100 inimese, kes vähemal või suuremal määral panustasid projekti edukasse toimimisse ja aitasid kaasa eesmärgi saavutamisele. Lisaks leidis projekt meediakajastust kõikides suuremates eesti- ja venekeelsetes meediaväljaannetes üle Eesti, sealhulgas ka rahvusvahelises venekeelses telekanalis RTV. Toetudes tagasisidele ja

ajakirjanduses kirjutatule võib oletada, et projekt tõi endaga kaasa sotsiaal-kultuurilise mõju, milleks on kahe erineva keeleruumiga inimeste, eestlaste ja venelaste, omavahelise lävimise suurenemine. Kindlasti ei ole see mõju ühiskonnas tervikuna suur, ent usun, et iga väike samm on samm lähemale millelegi suurele. Projekti eesmärgi täitumist, vene ja eesti emakeelega inimeste üksteisele lähemale toomist, oli näha juba ainuüksi projektimeeskonnas. Positiivse näitena toon iseennast, kus tänu sellele projektile on minu tutvusringkonnas pärast projekti rohkem kui üks vene emakeelega sõber. Samas üks vene keelt emakeelena kõnelev projektis osalenud näitleja väitis, et olen tema esimene eesti sõber. Teatrikülastajatelt saadud tagasiside andis mõista, et lavastus, mis projekti käigus lavale toodi, tekitas vaatajates huvi mõista paremini meiega samas ruumis, ent erinevas keeleruumis elavaid inimesi.

Kahe aasta jooksul, mil projekt kestis, õppisid 4 eesti näitlejat ja 2 lavastajat selgeks vene keele ja 4 vene emakeelega näitlejat ära eesti keele. Mitmed projektis osalenud teatrikülastajad ja projektimeeskonna liikmed otsustasid liituda innovaatilise vene keele kursusega IVAN, kus mitteformaalses vormis õpivad koos eestlased (vene keelt) ja venelased (eesti keelt). Keelebarjääri ületamine on üks samm lähemale suletud ühiskonna avatumaks muutmisele. Ja lähtepunkt, et kaks rahvast teineteist paremini mõistaks.

“Teisest silmapilgust” mõju Eesti mõistes tervele kogukonnale tervikuna on pigem väike, kuid projektil on kindlasti suur järelmõju kõigile neile, kes käisid lavastust vaatamas või olid projektimeeskonnas – suurenud on suhtlemine eri keelelis-kultuurilise taustaga inimeste vahel.

3. ENESEREFLEKSIOON

Olen olnud paljude suuremate ja väiksemate festivalide, kontsertide ja lavastuste korraldusmeeskonnas, ent osalemine projektis “Teisest silmapilgust” andis mulle täiesti erineva kogemuse kõigist eelnevaist, kuna tegu on kahes erinevas keeleruumis elavate inimeste, eestlaste ja venelaste, ühistööga. Projektimeeskonnas oli nii neid, kes rääkisid ainult eesti keelt kui ka neid, kes rääkisid ainult vene keelt. Üheks suurimaks väljakutseks minu jaoks kujuneski keelebarjäär, sest lavastus oli suunatud nii eesti kui vene publikule, mis tähendas, et mul tuli kogu väljaminev kommunikatsioon edastada paralleelselt kahes erinevas keeles, üheaegselt nii eesti- kui venekeelsetesse kanalitesse. Minu vene keele oskus on väga kehv, ent projektijuhina tuli mul suhelda mõlemas keeles. Suhtlemisel üldjuhul probleeme ei tekkinudki, ent probleemid tekkisid siis, kui oli vaja kiirelt mingisugust venekeelset kirjalikku infot edastada või venekeelsetele kirjadele vastata. Alguses tundus see olukord väljapääsmatu ja mõtlesin, et minu tööd peaks tegema keegi, kes räägib nii eesti kui vene keelt, ent projekti kestel leidsin enda kõrvale inimesed, kes vajadusel kiiresti ja täpselt eestikeelse teksti vene keelde tõlkisid ja mind suhtlemisel ja tekstide koostamisel abistasid.

Korraldusprotsessi käigus õppisin tundma venekeelset info- ja meediaruumi Lasnamäe ja Kultuurikeskus Lindakivi näitel. Minu arvates suurim kommunikatsiooni puudutav erinevus eesti ja vene kogukonna vahel on see, et kui eesti inforuumis kuulatakse ja pööratakse suuremat tähelepanu sellele, mida meedias räägitakse (olenemata sellest, kes ütleb), siis vene kogukonnas on kõige tähtsam see, mida räägivad asjast kõrgetel positsioonidel olevad inimesed.

Täiesti uus kogemus oli minu jaoks ka see, et pidin leidma kakskeelsed publikuteenindajad, kutsuma nad ametlikult tööle ja andma neile ka väljaõpet. Otsustasin

kasutada oma tutvusringkonda ja leidsin vajalikud piletöörid oma sõprade sõprade seast. See andis mulle kindlustunde, kuna tegin enne valikut taustauuringu, mis inimestega on tegu ja kuidas nad pakutud ametikohale võiksid sobida. Leidsin kohusetundlikud inimesed, kellele võisin loota. Olin küll kõikide etenduste ajal ka ise neil abis ja tegelesin jooksvate probleemide lahendamisega, ent usun, et nad oleksid edukalt ka üksi võinud etenduste päevil toimetada.

Kogu projektile tagasi mõeldes näen, et mul jäi puudu delegeerimisoskusest. Alati ei pruugi olla kõige parem lahendus teha kõike ise. “Kosmos” korraldusprotsessis oli mulle küll suureks abiks ja toeks Kultuurikeskus Lindakivi direktor ja piletite müümisel sealsed administraatorid, ent tagantjärele mõeldes tunnen, et minu kõrval oleks võinud olla inimene, kes on kodus nii eestikeelses kui venekeelses inforuumis. Projekti vältel sai nõu küsitud kommunikatsioonibüroost, kus mind ja Vene Teatri kommunikatsiooniosakonda abistas oma mõtetega vene meedia ekspert Olga Korneitšik, ent näen, et oleksin pidanud kellegi kaasama ka reaalsetesse tegevustesse. Suure tõenäosusega oleks see kaasa toonud lisakulutusi, ent kuna minu ülesannete pagas oli lai ja tunnen, et ma ei valda venekeelset info- ja meediaruumi nii hästi kui oleks tarvis olnud, võinuks sellest kindlasti kasu olla.

Oma tugevuseks pean seda, et tegin kõik planeeritu teoks ja suutsin jooksvalt lahendusi leida. Algselt plaanitud tegevused said kõik edukalt täidetud ja rohkemgi. Näiteks ei plaaninud ma algselt kirjutada JCDecauxi’le ja Lasnamäe Linnaosa Valitsusele sponsorlustaotlust. Ent kuna jooksvalt nägin, et pean eesmärgi õnnestumiseks midagi rohkemat tegema, otsustasin seda siiski teha. Nii linnaosavalitsus kui JCDecaux toetasid “Kosmost” oma reklaampindadega. Õppisin sellest seda, et küsija suu pihta ei lööda ja et parem on küsida rohkem kui vähem. Samuti ei olnud mul algselt plaanis lisada piletid hiljem ka Piletilevi müügisüsteemi, ent kuna nägin, et see lihtsustab ja vähendab oluliselt mitmete meeskonnaliikmete tööd, tegin seda.

Kogemustepagas, mille on andnud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, andis mulle enesekindlust pea kõikides korralduslikes aspektides. Etenduskunstide projekti juhtimine, sponsorlus, organisatsioonikäitumine, personalijuhtimine, turunduse alused,

kultuuridevaheline kommunikatsioon – kõik nendest ainetest omandatud teadmised aitasid kaasa minu kui projektijuhi eesmärgipärasele, mõtestatud ja efektiivsele tööle.

Tervikuna arvan, et projekt õnnestus nii üleüldiselt kui ka minu enda jaoks. Seda nii lavastuslikult kui korralduslikult. Korraldusprotsessi käigus tabasin end mitu korda mõttelt, et ma ei suuda seda kõike teha ja planeeritud saavutada ning et ma ei ole üleüldse õige inimene seda kõike korraldama. Õnneks sain kõik raskused ületatud. Arvan, et tänu julgele pealehakkamisele ja tugevale sisemisele motivatsioonile saan öelda, et nii projekti üldeesmärk kui ka minu isiklik eesmärk said täidetud: Kultuurikeskus Lindakivi saali tulid ühiste teemade üle mõtisklema ühiselt nii eesti kui vene kogukond.

KOKKUVÕTE

Käesolev loov-praktiline lõputöö andis ülevaate Tallinna Linnateatri, Vene Teatri ja Kultuurikeskus Lindakivi koostööprojektist “Teisest silmapilgust”. Mina vastutasin projekti käigus välja toodud lavastuse teise osa, mis kandis alapealkirja “Kosmos”, korraldusliku poole eest. Antud töös kirjeldasin ja analüüsisin nii ettevalmistusprotsessi kui sündmuse läbiviimist.

Kakskeelne lavastus “Teisest silmapilgust” esietendus 27. aprillil 2016. Projekti ettevalmistusprotsess algas juba 2014. aastal. Kahe aasta jooksul õppisid Vene Teatri näitlejad eesti keelt ja Tallinna Linnateatri näitlejad vene keelt. Lavastus ületas lisaks keelelisele barjäärile ka ruumilise: üks etendus oli kui rännak, mis algas dokumentaalses vormis korraga Tallinna Linnateatrist (eesti keeles) ja Vene Teatrist (vene keeles). Rännaku teist poolt alapealkirjaga “Kosmos” mängiti korraga nii eesti kui vene keeles Kultuurikeskuses Lindakivi.

Kokku anti 11 etendust, mida käis vaatamas ligikaudu 2240 inimest. Neist 1760 vaatas nii lavastuse esimest kui teist poolt ja 480 vaatas vaid lavastuse teist, tervikust eraldiseisvat osa “Kosmos”. Lisaks aitas projekti õnnestumisele kaasa ligikaudu 100 meeskonnaliiget ja 8 näitlejat Tallinna Linnateatrist ja Vene Teatrist.

Autorite ja lavastajate Mari-Liis Lille ja Paavo Piigi idee oli tuua ühte saali ja panna samade asjade üle mõtlema eesti ja vene elanikkond, tuua kaks paralleelühiskonda teineteisele lähemale. Hinnanguliselt oli publikus 60% neid, kelle emakeel on eesti keel ja 40% neid, kelle emakeel on vene keel. Publiku ja korraldusmeeskonna positiivne tagasiside ja asjaolu, et lavastus tõi kokku eesti ja vene elanikkonna, annab aluse arvata, et

kolme kultuuriasutuse koostööprojekt “Teisest silmapilgust” teenis oma eesmärgi ja õnnestus täielikult. Publiku tungival soovil mängitakse etendusi veel ka uuel hooajal.

KASUTATUD ALLIKAD

Alas, R. 2001. *Juhtimise alused*. Tallinn: Külim.

Alas, R. 2005. *Satrateegiline juhtimine*. Tallinn: Külim.

Brooks, I. 2006. *Organisatsioonikäitumine: Üksikisik, rühm ja organisatsioon*. Tänapäev.

Eesti Konjunkturiinstituut. 2012. *Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ja analüüs*. http://www.ki.ee/publikatsioonid/valmis/Kultuuri-ja_spordisundmuste_majanduslik_moju.pdf, (10.07.16).

Eesti Teatri Agentuuri kodulehekülg. 2016. <http://www.teater.ee/>, (28.07.16).

Kultuurikeskus Lindakivi kodulehekülg. 2016. www.lindakivi.ee, (10.07.16)

Kultuurikeskus Lindakivi põhimäärus. 2013. Kultuurikeskus Lindakivi. <https://www.riigiteataja.ee/akt/412112013056>, (17.06.16).

Kultuurikeskus Lindakivi tegevusaruanne. 2015. Kultuurikeskus Lindakivi.

Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020. 2014. Riigikogu. <http://www.kul.ee/sites/default/files/kultuur2020.pdf>, (25.07.16).

Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukava 2017–2020. 2016. Kultuuriministeerium. http://www.kul.ee/sites/default/files/kultuuriministeeriumi_arengukava_2017-2020.pdf, (19.07.2016).

Kuusik, A., Virk, K., Aarna, K., Sepp, L., Seppo, M., Mehine, T., Printsthal, I. 2010. *Teadlik turundus*. Tartu: Tartu Ülikooli kirjastus.

Lasnamäe linnaosa arengukava 2015–2020. 2014. Lasnamäe Linnaosa Valitsus. http://www.tallinn.ee/lasnamae/Lasnamae_Arengukava_PDF-2, (18.06.16).

Lõimuv Eesti 2020. 2014. Lõimumisvaldkonna arengukava. http://www.kul.ee/sites/kulminn/files/le2020_arengukava_uuendatud_2016.pdf, (17.06.16).

Sihtasutus Vene Teater arengukava aastateks 2017–2020. 2016. Vene Teater.

Sihtasutus Vene Teater põhikiri. 2014. http://veneteater.ee/?page_id=11848&lang=et, (28.06.16)

Tallinna Linnateatri majandusstatistika aruanne. 2015. Tallinna Linnateater.

Tallinna Linnateatri kodulehekülg. 2016. <http://www.linnateater.ee/>, (14.06.16).

Tallinna Linnateatri põhimäärus. 2013. Tallinna Linnateater. <https://www.riigiteataja.ee/akt/427062013109> (16.06.16)

“Teisest silmapilgust” kavaleht. 2016. Tallinna Linnateater. (28.06.16).

Üksvärav, R. 2004. *Organisatsioon ja juhtimine*. TTÜ Kirjastus.

LISAD

Lisa 1 Meediakajastused

Eestikeelne meedia

ERR'i kultuuriportaal, uudis: <http://kultuur.err.ee/v/d7642f58-aff1-4b1f-bc76-607fe6b0687e> (18.04.16)

ETV OP!, uudislõik: <http://kultuur.err.ee/v/teater/53a483c8-8bca-4264-84e3-53a19d9c9974/tatjana-kosmonina-kahjuks-meil-on-kaks-eestit-mis-ei-puutu-omavahel-kokku> (Margit Kilumets, 19.04.16)

Eesti Päevaleht, artikkel: <http://epl.delfi.ee/news/kultuur/integratsioon-teater-voi-tegelikkus?id=74326645> (Veiko Märka, 25.04.16)

Tallinna TV "Kultuurinädal pealinnas", uudislõik: <http://www.tallinnatv.eu/> (26.04.16)

Lasnamäe leht, intervjuu: http://www.lasnamaeleht.ee/ajalehed.pdf/estLL01_2016_04_aprill_rek.pdf (26.04.16)

Kanal 2 "Radar", uudislõik: <http://avjarvisvideos.site/index.php?a=watch/w42R7jkrITI> (26.04.16)

ETV Aktuaalne kaamera, uudislõik: <http://kultuur.err.ee/v/teater/eb460201-485b-4172-a7f4-7e6cf3fe941e/vene-teatri-ja-linnateatri-naitlejad-uhinevad-tana-etenduses-teisest-silmapilgust> (27.04.16)

ERR'i kultuuriportaal, arvustus: <http://kultuur.err.ee/v/216a0613-638d-4347-b3fe-facd2f8efc27> (Peeter Sauter, 29.04.16)

Postimees, arvustus: <http://kultuur.postimees.ee/v2/3677461/ettevaatust-mari-liis-lill> (Jaak Allik, 09.05.16)

Sirp, arvustus: <http://www.sirp.ee/s1-artiklid/teater/rohutilk-suhkrukulbil-ja-teisi-jutte/> (Ott Karulin, 13.05.16)

Eesti Päevaleht, arvustus: <http://epl.delfi.ee/news/kultuur/venelasteta-oleks-eesti-igavam-kui-soome?id=74537157> (Veiko Märka, 16.05.16)

Venekeelne meedia

Venekeelne ERR'i kultuuriportaal, uudis: <http://rus.err.ee/v/culture/e0b2164d-1cd2-43fd-b05f-c21742b30c9e/sovmetnaya-postanovka-russkogo-i-gorodskogo-teatrov-pytaetsya-vzglyanut-na-otnosheniya-estontsev-i-russkikh-po-novomu> (18.04.16)

ETV+ "Kofe+", intervjuu: http://etvpluss.err.ee/v/meelelahutus/kofe_pluss/videod/ea81b73e-c3d6-444b-9b13-0bb18d535854/sozdateli-spektaklya-so-vtorogo-vzglyada-my-naznachili-premeru-na-godovshchinu-bronzovoy-nochi-htoby-ob-etom-dne-byli-tolko-priyatnye-vozpominaniya (25.04.16)

Venekeelne Delfi, artikkel: <http://rus.delfi.ee/daily/estonia/lyubov-so-vtorogo-vzglyada-russkij-i-gorodskoj-teatr-predstavlyayut-sovmestnyj-proekt?id=74348711> (26.04.16)

ETV+, uudislõik: http://etvpluss.err.ee/v/meelelahutus/kofe_pluss/videod/f5e47c62-aafb-41e1-822d-ccf6982edf39/postanovka-so-vtorogo-vzglyada-dva-yazyka-tri-teatralnye-ploshchadki-plyus-poezdka-v-avtobuse (28.04.16)

RTV, uudislõik: <https://www.youtube.com/watch?v=mGXu50AUx-4&feature=youtu.be> (
<https://www.youtube.com/watch?v=mGXu50AUx-4&feature=youtu.be> (28.04.16)

Venekeelne ERR'i kultuuriportaal, artikkel: <http://rus.err.ee/v/culture/9f37b644-d05f-4b82-b6c3-c4acdb3c24a6/aktery-russkogo-i-gorodskogo-teatrov-provodyat-seansy-art-terapii> (Anton Aleksejev, 01.05.16)

Venekeelne ERR'i portaal, artikkel: <http://rus.err.ee/v/opinion/138e5f48-3389-45c1-817d-10a7e70288b8/olesya-rotar-posle-spektaklya-so-vtorogo-vzglyada-u-menya-ostalis-grust-i-zloba> (Olesja Rotar, 02.05.16)

Venekeelne Postimees, artikkel: <http://rus.postimees.ee/3678461/so-vtorogo-vzgljada-ljubov-ewe-vozmozhna> (Nikolai Karajev, 03.05.16)

Novaja Gazeta, artikkel: <http://www.novayagazeta.ru/arts/73318.html> (01.06.16)

Lisa 2 “Kosmos” turundus- ja kommunikatsiooniplaan

TEGEVUS	VEEBRUAR	MÄRTS	APRILL	MAI
VÄLIREKLAAM				
Lasnamäe silla reklaam			X	X
JCDecaux bussiootepaviljonid			X	X
PRINTREKLAAM				
Lasnamäe leht			X	
VEEBIREKLAAM				
Facebooki eventide loomine ja täiendamine			X	X
Kultuurikeskus Lindakivi kodulehe		X	X	X
Lasnamäe Linnaosa Valitsuse koduleht		X	X	X
kuhuminna.ee; kultuur.info.ee; visittallinn.ee			X	X
RAADIOREKLAAM				
Raadio4 kultuuriteated			X	X
TELEREKLAAM				
Tallinna TV, "Kultuurinädal pealinnas"			X	
Lasna TV, reklaamklipp			X	
TRÜKIREKLAAM				
Plakatid, flaietid		X	X	X
MUUD				
KOMMUNIKATSIOONITEGEVUSED				
Viisuaalse näo loomine (plakati- ja flaietikuju)	X	X		
Video- ja helikliipi valmistamine		X	X	
Plakatifoto, flaieti visuaali pildistamine	X			
Sponsorkirjade saatmine		X	X	
Infokirjade edastamine koolidesse		X	X	
Plakatite saatmine koolidesse		X		
Kohtumine kommunikatsioonispetsialistiga		X		
Kohtumine Lasnamäe Linnaosa Valitsusega		X	X	
Piletite müügilepanek (Kultuurikeskus Lindakivi)		X		
Piletite müügilepanek Piletilevisse			X	
Esietenduse kutsete saatmine			X	

Lisa 3 “Kosmos” plakat

KOSMOS

Iõbusad lood eestlastest ja venelastest

27., 28., 29. aprillil, 3., 4., 5., 6., 17., 18., 19., 20. mail kl 19.00 Lindakivi Kultuurikeskuses

Anu Lamp, Aleksandr Žilenko, Märt Pius, Dmitri Kosjakov, Liis Lass,
Veiko Tubin, Tatjana Kosmõnina, Sergei Furmanjuk

Lavastajad: Mari-Liis Lill ja Paavo Piik
Kunstnik: Evi Pärn
Helilooja: Aleksandr Žedeljov

Etendus toimub nii eesti kui vene keeles. Pilet 10 € kohapeal, Koorti 22

JCDecaux

SUMMARY

This creative-practical thesis gave overview about the co-project “From the second glance” with Tallinn City Theatre, Russian Theatre and Cultural Centre Lindakivi. I was responsible for carrying out the second part of the play, subtitled “Kosmos” (the Space). In the thesis I described and analyzed both the preparation process and carrying out the event.

Multilingual play “From the second glance” premiered at April 27th 2016. The project preparations started two years before, at 2014. During these years Russian Theatre actors studied estonian and Tallinn City Theatre actors studied russian. The play broke both language and space barriers. Play in two parts started as a documentary style journey in two theatres simultaneously, in estonian language in Tallinn City Theatre and in russian in Russian Theatre. The second part of the journey labeled “Kosmos” (Space) was played in Cultural Center Lindakivi in both languages at the same time.

Total of 11 plays was performed, 2240 visitors attended. 1760 of these watched both parts of the play, while 480 people watched just the second part – “Kosmos” as a separate play. In addition to 8 actors from Tallinn City Theatre and Russian Theatre the staff of about 100 contributed to the projects success.

Mari-Liis Lill and Paavo Piik authored and staged the play. The idea was to bring together and to make think together estonians and russians – to bring two parallel societies closer together. About 60% of the visitors speak estonian as first language and 40% those of russian.

Both audience and the team provided plenty of positive feedback on the project. The project brought successfully together estonians and russians. Those are the main aspects that lead to the conclusion that the project was great success for all three participating cultural organisations. Due to popular demand the stagings will continue on coming season.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina **Marianne Lillemägi (18.02.1991)**

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose Tallinna Linnateatri, Vene Teatri ja Kultuurikeskus Lindakivi koostööprojekt “Teisest silmapilgust”, mille juhendaja on **Piret Aus**,

1.1 reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2 üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, 08.08.2016